

Думкі пра «Думку»

Рыхтуючыся напісаць артыкул пра часопіс «Беларуская думка», я, вядома ж, захацеў перагледзець усе яго нумары, а гэта – больш за дзве тысячы адмысловых кніжак, аб'ёмам ад ста да двухсот старонак. Узяўшыся за гэтую, як потым выявілася, тытанічную справу, злавіў сябе на думцы: вось яно, унікальнае друкаванае палатно нашай маладой дзяржавы, захапляльны «фільм» аб новай еўрапейскай краіне, яе людзях, іх справах і ма-рах, здабытках і няўдачах...

І раптам успомніўся эпізод з далёкіх сямідзясятых гадоў мінулага стагоддзя. Працуючы ў раённай газеце ў г.п. Акцябрскі, я неяк сустрэўся з незвычайным чалавекам – збіральнікам старых газет і часопісаў. Яны ў яго доме былі літаральна ўсюды і займалі шмат месца. Зразумела, як ставілася жонка да ўсяго гэтага... Яна называла свайго мужа «макулатуршчыкам», а той толькі ўпарта паўтараў: «Гэта багацце, духоўнае багацце!»

І сапраўды: тая «макулатура» не мела матэрыяльнага кошту, бо ўвасабляла галоўнае – прымушала думаць, аналізаваць, дапамагала бачыць гісторыю не такой, як яе даволі часта паказваюць тэля ж самыя гісторыкі.

Мы сёння непакоімся за нашу моладзь, баімся, што яе ўвогуле даканае антымараль Інтэрнэта. І, мабыць, адзін са шляхоў супраціўлення гэтаму – ініцыяваць, каб гэтая самая моладзь імкнулася даведацца, пра што пісалі дзесяць, дваццаць, сто гадоў таму, унікнуць у сутнаць гістарычных

і бытавых працэсаў і самім зрабіць для сябе карысныя высновы.

Магу смела заявіць: «Беларуская думка» – адна з крыніц, дзе можна з карысцю для сябе і грамадства наталіць смагу пазнання тых працэсаў, што адбываліся ў нашай маладой краіне, якая развівалася, набірала сілу і моц.

На маю думку, за дваццаць гадоў часопіс увасобіў тры вобразы.

ВОБРАЗ ПЕРШЫ: РАМАНТЫЧНА-АВАНТУРЫСТЫЧНЫ

Хто быў сведкам падзей у Мінску ў канцы 80-х – пачатку 90-х гадоў мінулага стагоддзя, той згодзіцца са мною, што той час адметны дзвюма асаблівасцямі: рэвалюцыйнай рамантыкай і авантурыстычнасцю ідэй. Пасля ціхіх, як іх назвалі, «застойных» гадоў усё навокал бурліла і кіпела. Мітынгі, мнагалюдныя шэсці, прамыя трансляцыі з залы пасяджэнняў Вярхоўнага Савета накладвалі свой адбітак і на дзейнасць сродкаў масавай інфармацыі.

Менавіта на пачатку 90-х і нарадзілася «Беларуская думка». «Бацькам» яе з'яўляўся часопіс «Коммунист Белоруссии», які браў пачатак ажно ў 1922 годзе як тэарэтычна-палітычнае выданне ЦК КП(б)Б «Вперед», потым – «Бальшавік Беларусі», а з 1952 года – «Коммунист Белоруссии».

А хто ж «маці»? Мне здаецца, гэта быў тагачасны рухлівы калектыў рэдакцыі, які з журналісцкай любоўю ставіў на ногі і выходзіў навукова-тэарэтычнае і грамадска-публіцыстычнае «дзіця» – такі статус мела тады «Беларуская думка».

Той неспакойны, вірлівы час уплываў і на публікацыі. Аб гэтым яскрава сведчылі рубрыкі – «Як жыць далей?», «Мы і ХХ стагоддзе», «Суверэнiтэт», «Спадчына», «Мараль», «Палеміка», «Вузлы айчыннай гісторыі», «Сацыяльны ракурсы».

У матэрыялах – рамантыка нязведанага, надзея на тое, што посткамуністычная Беларусь прынясе кожнаму шчасце, дабрабыт і спакой. Вось роспавед Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, Патрыяршага

Экзарха ўсяе Беларусі «Час думаць пра веру»: «Успамінаючы мінулае і ўглядаючыся ў сучаснае, ясна разумееш: цяжкасці ёсць заўсёды. І цяжкасці ад нас не сыдуць. Але, згодна з хрысціянскім светаразуменнем, наша жыццё павінна быць напоўнена адказнасцю за тое, што адбываецца, і патрабаваць ад нас пастаяннага разумення рэальных падзей і пошуку рашэнняў». Далей Уладыка перасцерагае, што галоўная небяспека чалавека – спажывецкія адносіны да навакольнага свету, сытасць, якая, «як гавораць на Усходзе, заляпляе вочы і вушы, прымушае замоўкнуць сумленне».

Як бы згаджаючыся з царкоўным дзеячам, пісьменнік Уладзімір Глушакоў піша: «Пачуццё сораму і прыніжэння адчуў я, ды ці толькі я, калі на вуліцах Мінска з фургонаў «раздавалі» чарговую гуманітарную дапамогу – італьянскую бульбу. Па трыццаць рэ за кіло. Жажлівая з'ява: беларусы, спрадвечныя бульбавады, душыліся ў чарзе за саладжавай бульбай з Апенінскага паўвострава».

Гэта – эпизод сакавіка 1993 года.

Шмат тады ламалася коп'яў, як зрабіць жыццё лепшым. Разбураны Савецкі Саюз, чэргі за прадуктамі, інфляцыя ў сотні працэнтаў – ворагу не пажадаеш.

Простыя людзі і тыя, хто знаходзіўся ва ўладзе, разумелі – нешта робіцца не так, не па-людску. Былі рамантычныя, але, як цяпер уяўляецца, вельмі разумныя прапановы на новай аснове адраджэння эканамічную інтэграцыю ў рамках Садружнасці Незалежных Дзяржаў у выглядзе Эканамічнага саюза. Вось што пісаў наконце гэтага ў часопісе тады першы намеснік Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь Міхаіл Мясніковіч: «Рэалізацыя ідэі эканамічнага аб'яднання – гэта той шлях, які можа з'яднаць і аб'яднаць усе здаровыя сілы, спыніць канфрантацыю палітычных партый і рухаў, яна не супярэчыць і прынцы-

пам нацыянальнага адраджэння, бо праца па сваёй прыродзе не ведае нацыянальных граніц. А высокаэфектыўная праца якраз і з'яўляецца эканамічнай асновай адраджэння нацыі, любога народа».

А вось як у адным з інтэрв'ю ў канцы 1993 года разважаў доктар эканамічных навук Марк Куняўскі: «Самае трагічнае для нашай рэспублікі, я аб гэтым гавару ўжо трэці год на ўсіх узроўнях, што мы ніяк не можам зразумець: на нашай зямлі створаны такія патэнцыялы, такая структура эканомікі, якая поўнасю залежная ад Расіі. І таму з пункту гледжання эканомікі наша самае лепшае месца, здавалася б, гэта быць «штатам» Расійскай Федэрацыі. А калі не «штат», то рыхтуйцеся, людзі, да вельмі цяжкіх часоў. І паверце, што ніякі ўрад, я перакананы ў гэтым, на працягу года, двух не зможа стварыць нармальнае жыццё. Наперадзе некалькі гадоў цяжкай працы, а затым, можа быць, і зажывём...»

Мелі месца на старонках часопіса і экзатычна-авантурныя ідэі. Вось артыкул «Звычайно, якое стала лішнім». Гаворка ў ім ідзе аб тым, што краіне не патрэбны вобласці. Кожнае з новых звенняў сістэмы кіравання, на думку вучонага з Магілёва Кандрэція Надудзіка, павінна «надзяляцца правам карпарацыі і станавіцца самастойным у тых рамках, якія вызначаны Асноўным законам рэспублікі». Гэта нешта накіталт удзельных княстваў, існаванне якіх магло прывесці да міжусобных войнаў. Успомнім, як ішлі Кіеў на Тураў, Ноўгарад на Полацк...

Увогуле, часопіс 1991–1995 гадоў быў своеасаблівай пляцоўкай, на якой рэдакцыя імкнулася ўмясціць усё – палітыку, эканоміку, гісторыю, філасофію, літаратуру, спорт, кулінарныя парады гаспадыням, напамінкі агароднікам і саадаводам, куток гумару, гараскопы, анекдоты і шахматныя задачкі.

З таго, што, мне здаецца, было вельмі карысным на той час, – адкрытыя дыскусіі, вялікая разнастайнасць розных па палітычных і эканамічных поглядах аўтараў, увага да моладзі. Напрыклад, адмысловым і цікавым быў раздзел «Клуб маладога грамадзяніна», дзе юнакі і дзяўчаты дзяліліся сваімі думкамі, выказвалі цікавыя ідэі, спрачаліся на тую ці іншую тэму. Студэнт гістарычнага факультэта БДУ Уладзімір К.

Прафсаюзны мітынг у Мінску. Пачатак 1994 года

пад загалоўкам «Чакаю гасудара!» выказаў упэўненасць, што будучыня дзяржаўнага ўладкавання Беларусі за... канстытуцыйнай манархіяй. «Які ў маім уяўленні гасудар? – піша Уладзімір. – Чалавек, які з нараджэння робіцца наследнікам, які ведае, што будзе царом толькі па Божай волі. І ніхто, акрамя Бога, не мае права ўладу ў яго адабраць. Значыць, яму няма патрэбы рабаваць дзяржаўную казну бессэнсоўнымі «рэформамі», каб заяваць павягу на Захадзе, займець там палітычнае сховішча ды бясконца хваляваць людзей рэферэндумамі, выбарамі-перавыбарамі».

«БД» нярэдка праяўляла ініцыятыву, якая затым ажыццяўлялася. Так, пасля таго як выданне правяло круглы стол на тэму нацыянальнага парку ў наваколлі старажытнага Турава, на закандаўчым узроўні было аформлена стварэнне Прыпяцкага запаведніка. У ходзе той гутаркі была агучана інфармацыя, што ад Турава да Любані цягнецца града гаручых сланцаў, больш за тры мільярды тон, што рана ці позна ўзнікне пытанне аб іх здабычы.

Духу часопіса таго часу адпавядала і яго афармленне: кожны нумар абавязкова выходзіў з адмысловымі карыкатурамі.

У цэлым жа часопіс не ганяўся за сенсачыйнымі фактамі, не ўцягваўся ў бясконцыя палітычныя баталіі. Для рэдакцыйнага калектыву галоўным быў не кан'юнктурны разлік, не гульні на эмоцыях, а служэнне пошуку праўды, цярысты шлях да ісціны.

ВОБРАЗ ДРУГІ: ДЫНАМІЧНА-ЎЗНЁСЛЫ

Ніякае выданне не можа быць адасоблена ад таго, што адбываецца ў краіне. «Беларуская думка» таксама ішла «ў нагу з часам». Ключавым жа момантам сярэдзіны 90-х гадоў мінулага стагоддзя сталі выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Менавіта пасля таго, як кіраўніком дзяржавы стаў малады дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка, па-новаму забурліла жыццё і ў калектыве рэдакцыі. Тым больш што ў лістападзе 1995 года выйшла распараджэнне Прэзідэнта, згодна з якім часопіс павялічыўся ў аб'ёме ажно ў два разы, а яго заснавальнікам стала Адміністрацыя Прэзідэнта. І цяпер, калі

спатрэбіўся пошук новай, больш аптымальнай і эфектыўнай мадэлі грамадскага развіцця, пачаў фарміравацца дынамічна-ўзнёслы вобраз «Беларускай думкі».

Вось як пісаў пра тую падзею тагачасны галоўны рэдактар Уладзімір Вялічка (кандыдат гістарычных навук, былы памочнік першага сакратара ЦК КПБ Пятра Машэрава, кіраваў часопісам больш за 15 гадоў): «Была прафесійная адказнасць прадставіць першы нумар «тоўстага» выдання ў канцэптуальна абноўленым выглядзе, у някідкіх, але арыгінальных вокладках. Калі ж ён убачыў свет, я з добрым прадчуваннем і хваляваннем перадаў сігнальны экзэмпляр кіраўніку дзяржавы. Як цяпер помню, гэта было на зыходзе рабочай пятніцы. Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка за выхадныя дні, як кажуць, праштудзіраваў наша тварэнне і ўхваліў».

Затым, паводле слоў Уладзіміра Вялічкі, была прапанова расказаць пра абноўленую «Беларускую думку» на нацыянальным тэлебачанні, што таксама прынесла папулярнасць выданню.

Вядомыя эканамісты, гісторыкі, філосафы, сацыёлагі, практыкі, людзі ад зямлі на старонках часопіса разважалі, якой павінна быць краіна, чым зацікавіць людзей у іх паўсядзённай працы. Сышліся на тым, што Беларусі лепш за ўсё падыходзіць мадэль сацыяльна арыентаванай рыначнай эканомікі.

Ужо тады часопіс неаднойчы ўзнімаў актуальную і сёння тэму інвестыцый. У адным з нумароў за 1997 год быў апублікаваны артыкул «Замежны інвестар – кармілец ці партнёр?». Аўтар, супрацоўнік Міністэрства эканомікі, разважаў так: «У якасці ўнут-

раных інвестыцыйных рэзерваў у бліжэйшы час рэальна можна разглядаць толькі сродкі насельніцтва і вывезены за мяжу беларускі капітал. Як ні дзіўна, але ў цяжкіх эканамічных умовах людзі захавалі магчымасць, а хутчэй здольнасць, адкладваць «капейку» на будучыню. Паводле ацэнкі экспертаў Нацыянальнага банка, у насельніцтва скапілася на руках ні многа ні мала 1–3 мільярды долараў! Грошай, якіх хапіла б, каб напалову павялічыць гадавую інвестыцыйную праграму. Не ўкладаючы

Прэзідэнт Беларусі А.Р. Лукашэнка адказвае на пытанні журналістаў на эканамічным форуме ў Кран-Мантане. Жнівень 1998 года

нікуды валюту, людзі фактычна яе страчваюць. Задача дзяржавы – даць магчымасць укладзі гэтага сродкі ў абароненыя гарантыямі інвестыцыйныя праекты». Аўтар упэўнены, што «ні стабілізацыя, ні эканамічнае ажыўленне без інвестыцый недасягальныя», пры гэтым вельмі важна прыцягнуць замежныя інвестыцыі. «У сённяшняй сітуацыі знешняе фінансаванне павінна ў першую чаргу адыграць ролю трампліна, з якога беларуская эканоміка будзе здольная здзейсніць «скачок» у будучыню», – пісаў аўтар.

Адзін з самых таленавітых беларускіх кіраўнікоў-аграрыяў з сельскагаспадарчага прадпрыемства «Астремечава» Брэсцкага раёна Аляксей Скакун (дарэчы, добры сябар часопіса) уздымае тэму стратных гаспадарак. Ён піша, што можа лепш «замест бясконца выдаваемых невяртальных крэдытаў аказваць калгасам аднаразовую, але адчувальную дапамогу ва ўмацаванні іх фінансавай і тэхнічнай базы, стварыўшы

тым самым умовы для росту і развіцця». Ці такая яго думка: лепш атрымаць ураджай збожжа з гектара 50 цэнтнераў у адной гаспадарцы, чым па 17 – у трох.

Наогул, тэма працы на зямлі, людзі вёскі – адна з ключавых, без яе не выходзіў ніводзін нумар. Быццам захапляльны дэтэктыў прачытаў разважанні тагачаснага дырэктара Беларускага НДІ земляробства і кармоў Міхаіла Кадырава. Адны падзагалоўкі артыкула чаго варты! «Каня можна падвесці да вады, але нельга прымусіць яго напіцца», «Хто нікуды не плыве, таму не бывае спадарожнага ветру» – аб выхаванні ініцыятыўнасці, «Падзенне тронаў і царстваў не хвалюе: спалены сялянскі двор – вось сапраўдная трагедыя» (В.Гётэ) – аб уласных падсобных гаспадарках, «Чытаць трэба Стальпіна і Энгельгарта…» – аб уласнасці на зямлю, «Нельга ісці наперад з галавой, павернутаі назад» – аб тым, як працаваць на зямлі на перспектыву.

Гэта толькі маленькія штрышкі тых эканамічных праблем, якія ўзнімаліся практычна ў кожным нумары часопіса.

У гэты час сваю «цаглінку» ў будаўніцтва новага беларускага дома жадала пакласці і навука. Сведчанне таго – шэраг цікавых артыкулаў, мэта якіх – матэрыялізаваць думкі навукоўцаў, вынайсці нешта такое, каб праславіць Беларусь на ўвесь свет. Як зрабіў гэта, напрыклад, наш славуты зямляк вучоны-фізік, Нобелеўскі лаўрэат Жарэс Алфёраў. Асабіста мяне зацікавіў шэраг публікацый вучоных Міхаіла і Люцыі Цяўлоўскіх «Жыццё на Зямлі гіне. Як гэтага не дапусціць?», «Што нясе азонавая дзірка над Еўропай і Беларуссю?» і іншыя. Яны папярэджваюць: з прыродай трэба абыходзіцца як з родным дзіцем, розныя сумніўныя эксперыменты і ўмяшанні ў натуральныя працэсы, што адбываюцца на планеце, могуць стаць страшэннымі з'явамі для будучых пакаленняў зямлян. Яны прыводзяць самы бытавы прыклад. Пластыкавая бутэлка з'яўляецца таварам на працягу некалькіх дзён, тады, калі ў ёй знаходзіцца нейкае пітво. Пасля ж бутэлка ператвараецца ў антытавар, перыяд поўнага распадання якога 400 гадоў. Калі працэс забруджвання навакольнага асяроддзя гэтымі бутэлкамі не будзе прыпынены, то праз 400 гадоў на кожным квадратным метры

сушы і вадаёмаў нашай Беларусі будзе не зеляніна і празрыстая вада, а амаль суцэльны пластык. Скажаце, дробязь? А вы наведайце ў летні час, напрыклад, рэчку Пціч, дзе любіць адпачываць мінская моладзь, – берагі там ужо і сапраўды пластыкавыя.

Чытаеш часопіс тых часоў і разумееш: рэдакцыйны калектыў заўжды трымаў руку на пульсе часу. Шмат увагі ўдзялялася сацыяльным праблемам, адукацыі. Напрыклад, яшчэ ў 2000 годзе рэктар Гродзенскага педагагічнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы Сяргей Маскевіч (цяпер міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь) у інтэрв'ю часопісу выказаў думку пра раннюю спецыялізацыю ў вучобе, нават са старшых класаў школы.

Уражвае імкненне журналістаў расказаць пра людзей Беларусі, і не толькі славуных, гістарычных асоб – Еўфрасінню Полацкую, Кірылу Тураўскага, Францыска Скарыну, Марка Шагала, Пятра Машэрава, але і тых, якія жывуць побач з намі, геніяльных сваімі ідэямі і ўчынкамі, працай – Пятра Клімука, Ігара Лучанка, Міхаіла Фінберга і інш. Цікавая дэталі: у артыкуле пра Францыска Скарыну разгаданы яго графічны рэбус, які сведчыць, што вялікі асветнік нарадзіўся пад сузор'ем Льва 12 жніўня ў год зацьмення Сонца – 1476-м.

У сваім дынамічна-ўзніслым вобразе «Беларуская думка» прыходзіла да чытача больш за дзесяць гадоў.

Пачынаючы з кастрычніка 2007 года часопіс займеў

ВОБРАЗ ТРЭЦІ: СТВАРАЛЬНА-НАСТУПАЛЬНЫ

«Беларуская думка» перайшла пад крыло Беларускага тэлеграфнага агенцтва (БЕЛТА). Шматгаліновае прадпрыемства, «казырай картай» якога з'яўляецца аператыўнае распаўсюджванне высякаючай і дакладнай інфармацыі, зрабіла ўплыў і на ўнутраны змест часопіса. Матэрыялы, я б сказаў, «пацяжэлі», сталі больш сур'ёзнымі і выверанымі. Яны не адстаюць ад часу, у іх адчуваецца дынаміка нашага імклівага жыцця. І я вылучыў бы ў іх два магістральныя накірункі – стварэнне і наступальнасць. Стварэнне ў сэнсе

працягу будаўніцтва моцнай і квітнеючай краіны, а наступальнасць – адпор розным зайздроснікам і нядобразычліўцам гэтага працэсу. Са старонак знікла дробязнасць, якая не да твару «тоўстаму» часопісу.

«Беларуская думка» змяніла вокладку, стала каляровай. У сувязі з гэтым вялікая ўвага надаецца падбору фотаздымкаў і інфаграфіцы – сучаснаму сродку, які дапамагае чытачу літаральна імгненна атрымаць і прааналізаваць нейкі канкрэтны факт або падзею.

Выданне зрабіла стаўку на вобразна-канкрэтныя загаловкі з растлумачальнымі падзаглаўкамі. Напрыклад, «Код развіцця. Эканамічная сітуацыя ў Беларусі ў кантэксце сусветных тэндэнцый», «Бульба ў мундзіры і без. Ці можа Праграма развіцця бульбаводства вярнуць галіну на перадавыя пазіцыі?», «Зло як супербрэнд. Як змагацца з амаральнасцю на тэлеэкране».

Апошнім часам практыкуецца выкрыстанне толькі канкрэтных заглаўкаў – «Надвор'е на паслязаўтра», «Інвестыцыі любяць цішыню», «Ці ёсць будучыня ў еўра?», «Дактрына Пуціна – Мядзведзева».

Часопіс анансуе сябе як штомесячны грамадска-палітычны і навукова-папулярны, і гэтым тлумачыцца яго тэматычная разнастайнасць. Звяртаючыся да стваральнай наступальнасці, значнае месца ў «БД» аддаецца пытанням палітыкі і грамадства. Пры гэтым, што датычыцца палітыкі, то рэдакцыя не баіцца палемікі, часта арганізоўвае круглыя сталы, дзе ідуць гарачыя спрэчкі па самых розных тэмах сучаснасці. Ёсць смелыя, цікавыя прапановы. Напрыклад, у артыкуле «Палітычныя рэзервы» аўтар піша: «Існуючай палітычнай сістэме Бела-

русі патрэбна пэўная мадэрнізацыя. Падмурак, заснаваны на прамым кантакце ўлады і грамадзян, вельмі моцны і не схільны да карозіі. Але для таго, каб сам будынак быў устойлівы, неабходна адмовіцца ад некаторых старых савецкіх механізмаў палітычнай актыўнасці, якія маральна ўстарэлі. Неабходна выкарыстоўваць больш сучасныя метады ўзаемадзеяння грамадства і дзяржавы... А галоўнае – трэба навучыцца рэпрэзентаваць, паказваць, даваць ход таму, што ўжо існуе, навучыцца правільна выкарыстоўваць не толькі вытворчыя, прыродныя, але і палітычныя рэсурсы і рэзервы».

Гісторыя – таксама своеасаблівы брэнд «Думкі». Чытач, несумненна, адклаў у сваёй памяці артыкул «Беларуская віртуальная рэспубліка», у якім адлюстраваны новы падыход да факта стварэння ў сакавіку 1918 года Беларускай Народнай Рэспублікі. Увогуле, рэдакцыя нярэдка імкнецца знайсці ў гістарычных спляценнях нешта новае, неардынарнае, якое абавязкова зацікавіць дапытлівага чытача. Такі, напрыклад, артыкул «Саветалогія: новая трактоўка. вопыт будаўніцтва савецкай дзяржавы па трабу пераасэнсавання». Ці публікацыя з інтрыгуючай назвай «Краіна Беларусь існуе з шаснацатага стагоддзя». Яе аўтар доктар гістарычных навук старшыня Беларускага гістарычнага таварыства ў Польшчы Алег Латышонак піша, што «словазлучэнне Бялая Русь упершыню сустракаецца недзе каля 1260 года ў складзеным па-лацінску ананімным геаграфічным трактаце «Апісанне зямель»... А канчаткова «Краіна Беларусь», або «Бялая Русь», «беларускія краіны, краі», існуе з канца XVI стагоддзя. Пачаткова ўключала Полацкае і Віцебскае ваяводства ВКЛ, пасля да яе было далучана Смаленскае ваяводства, вернутае ў пачатку XVII стагоддзя ад Масквы. У сярэдзіне XVII стагоддзя ў гэтую «Белую Русь» ўключылі яшчэ Гомель і Мазыр, а на поўначы – Глыбокае і Браслаў. Такім чынам, тагачас-

У 2009 годзе «Беларуская думка» атрымала «Залатую Літару» ў намінацыі «Лепшыя навуковы, навукова-папулярны часопіс»

ная Беларусь ахоплівала сучасныя Віцебшчыну, Магілёўшчыну і Гомельшчыну. Галоўным горадам гэтай «Белай Русі» быў Магілёў, адзін з сямі гарадоў Рэчы Паспалітай і адзін з двух у ВКЛ (разам з Вільняй), які меў права дэлегаваць паслоў на сойм Рэчы Паспалітай».

Згадзіцеся, даволі нечаканая трактоўка нашай гісторыі.

Дарэчы, рэдакцыя часта прадастаўляе свае старонкі і аўтарам з іншых краін – Расіі, Украіны, Польшчы. Погляд «збоку», як правіла, з цікавасцю ўспрымаецца чытачамі. Адзін з такіх артыкулаў – «Беларусія як «советская Шамбала»? доктара гістарычных навук з Масквы Міхаіла Дзялягіна.

Выклікае павагу той факт, што часопіс смела прадастаўляе свае старонкі маладым аўтарам – аспірантам, студэнтам. І яны апраўдваюць такі давер. З цікавасцю прачытаў артыкул аспіранта Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Глеба Волкава «Глобалізацыя як прадукт. Праблема аб'ектыўнага і суб'ектыўнага ў даследаванні працэсу сусветнай глабалізацыі». У ім нават першыя сказы «заманьваюць» углыб напісанага: «Насуперак дамінуючай версіі аб аб'ектыўных прычынах глабалізацыі, многае сведчыць аб тым, што працэс мае суб'ектыўныя перадумовы. У сувязі з гэтым сутнасць з'явы набывае прынцыпова іншы характар, у многім маючы негатывны адбітак. А значыць, адносіны да глабалізацыі, перш за ўсё з боку нацыянальных дзяржаў, патрабуюць значнай карэкціроўкі».

***

Такія, на мой погляд, тры вобразы часопіса. Але колькі б іх у будучым чытач не вызначыў, ёсць адна вельмі важная акалічнасць – у «Беларускай думцы» заўсёды прысутнічае думка. Думка грамадзяніна, патрыёта. Людзі на старонках выдання разважаюць, спрачаюцца, прапануюць новыя цікавыя ідэі, імкнуцца, каб у маладой краіне было цёпла і ўтульна кожнаму, каб у ёй усім добра думалася.

Бо чалавек без думкі, бы птушка без крылаў...

Віктар ЛОЎГАЧ,
заслужаны журналіст
Беларускага саюза журналістаў